

បទសម្ភាសន៍ VOA៖ មន្ត្រីមន្ទីរបញ្ញាកោណពិភាក្សាពីទំនាក់ទំនងជាមួយ រដ្ឋាភិបាលក្រុងភ្នំពេញនិងយុទ្ធសាស្ត្រឥណ្ឌូប៉ាស៊ីហ្វិក

ឧបការីរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិអាមេរិកទទួលបន្ទុកតំបន់អាស៊ីខាងត្បូង និងអាស៊ីអាគ្នេយ៍ លោក Joseph H. Felter បានមកបំពេញ
ទស្សនកិច្ចនៅកម្ពុជារយៈពេលពីរថ្ងៃ ចាប់ពីថ្ងៃទី១៥ ដល់ថ្ងៃទី១៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៩។

ស៊ុន ណារិន, ឆេងប៉ែរ អូន, ខាន់ សុគុំមនោ, គី ម៉ែងលី

VOA Khmer, 19 មករា 2019

«អ្វីដែលខ្ញុំគិតថាជាចំណុចសំខាន់បំផុតនៃកិច្ចពិភាក្សារបស់យើងនៅថ្ងៃអង្គារនេះ គឺការកំណត់រកឱ្យឃើញពី
ដំណោះស្រាយទៅថ្ងៃខាងមុខ ក្នុងការកែលម្អនិងលើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការយោធានិងយោធារវាង
សហរដ្ឋអាមេរិកនិងកម្ពុជា»។

ភ្នំពេញ — កំណត់និពន្ធ៖ លោក Joseph H. Felter ឧបការីរដ្ឋមន្ត្រីការពារប្រទេសអាមេរិក ទទួលបន្ទុកតំបន់

អាស៊ីខាងត្បូងនិងអាស៊ីអាគ្នេយ៍ បានបញ្ចប់ទស្សនកិច្ចរបស់លោកនៅកម្ពុជារយៈពេល២ថ្ងៃ ចាប់ពីថ្ងៃទី១៥ ដល់ថ្ងៃ ទី១៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៩ ដើម្បីជជែកជាមួយមន្ត្រីកម្ពុជា ក្នុងការស្វែងរកវិធីស្តារទំនាក់ទំនងយោធាឱ្យមានភាព ប្រក្រតីឡើងវិញ។ មន្ត្រីជាន់ខ្ពស់មន្ទីរព្រហ្មទណ្ឌរូបនេះក៏បានផ្តល់បទសម្ភាសន៍ផ្តាច់មុខដល់ VOA អំពីបញ្ហា នយោបាយនៅកម្ពុជា ការធ្វើឲ្យប្រសើរទំនាក់ទំនងយោធារវាងប្រទេសទាំងពីរ និងក៏ដូចជាយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ អាមេរិកក្នុងតំបន់ឥណ្ឌូប៉ាស៊ីហ្វិក។

VOA: តើលោកអាចប្រាប់បានទេពីដំណើរទស្សនកិច្ចរបស់លោកមកកាន់កម្ពុជានាពេលនេះ?

John H. Felter: វាមានលក្ខណៈពិសេសណាស់ ដោយសារនេះជាដំណើរទស្សនកិច្ចលើកទីមួយរបស់ខ្ញុំមកកាន់ កម្ពុជាក្នុងនាមជាឧបការីវេជ្ជមន្ត្រីក្រសួងការពារប្រទេសអាមេរិកទទួលបន្ទុកតំបន់អាស៊ីខាងត្បូងនិងអាស៊ី អាគ្នេយ៍។ ហើយវាក៏ជាលើកទីមួយដែរ ដែលយើងបានធ្វើកិច្ចពិភាក្សាការពារជាតិថ្នាក់ខ្ពស់នៅកម្ពុជា ដែលយើងពុំ បានធ្វើវាយុរមកហើយ។

VOA: តើខាងភាគីកម្ពុជាលោកបានជួបនរណាខ្លះ ហើយលោកបានពិភាក្សាពីបញ្ហាអ្វីខ្លះដែរ?

John H. Felter: អរគុណ! កាលពីថ្ងៃអង្គារ ខ្ញុំបានជួបជាមួយនាយឧត្តមសេនីយ៍ នាង ផាត។ ហើយគាត់និងសមាជិក ជាន់ខ្ពស់ជាច្រើនរបស់គាត់មកពីក្រសួងការពារជាតិនិងយោធាកម្ពុជាបានទទួលស្វាគមន៍យើងក្នុងកិច្ចពិភាក្សា នេះ។ ថ្ងៃនេះផងដែរ យើងបានទៅទស្សនាមូលដ្ឋានទ័ពសមុទ្រនៅរាម ហើយយើងបានជួយជាមួយ លោកឧត្តម នាវាឯក អ៊ុក សីហា ដែលជាមេទ័ពប្រចាំមូលដ្ឋានទ័ពនេះ រួមទាំងសេនាធិការរបស់លោកនៅទីនោះផងដែរ។

VOA: តើលោកអាចប្រាប់យើងបានទេថាលោកបានលើកឡើងពីបញ្ហាអ្វីខ្លះទៅកាន់មន្ត្រីកម្ពុជា?

Joseph H. Felter: លោកឧត្តមសេនីយ៍ឯក នាង ផាត គឺជាវេជ្ជលេខាធិការនៃក្រសួងការពារជាតិ។ ជាផ្នែកមួយនៃកិច្ច ពិភាក្សាគោលនយោបាយការពារជាតិ(DPD) យើងបានពិភាក្សាពីបញ្ហាមួយចំនួនដូចជា សន្តិសុខតំបន់និងសន្តិសុខ អន្តរជាតិនិងកិច្ចសហការទ្វេភាគីនិងពហុភាគី។

អ្វីដែលខ្ញុំគិតថាជាចំណុចសំខាន់បំផុតនៃកិច្ចពិភាក្សារបស់យើងនៅថ្ងៃអង្គារនេះគឺការកំណត់រកឱ្យឃើញពី ដំណោះស្រាយទៅថ្ងៃខាងមុខក្នុងការកែលម្អនិងលើកកម្ពស់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការយោធានិងយោធារវាង សហរដ្ឋអាមេរិកនិងកម្ពុជា ហើយដើម្បីរកឱ្យឃើញពីដំណោះស្រាយនាពេលខាងមុខណាមួយដែលយើងអាចប្រើ ដើម្បីធ្វើឱ្យកិច្ចសហប្រតិបត្តិយោធានិងទំនាក់ទំនងការពារជាតិរបស់យើងមានភាពប្រសើរឡើង។

VOA៖ យើងបានឃើញថាពេលខ្លះសកម្មភាពរួមរវាងសហរដ្ឋអាមេរិកនិងកម្ពុជាជាច្រើនត្រូវបានលុបចោលដោយសារមូលហេតុនយោបាយនៅកម្ពុជា។ តើលោកមានបានលើកឡើងពីបញ្ហានេះមកពិភាក្សាជាមួយមន្ត្រីកម្ពុជាដែរឬទេ?

John H. Felter៖ បាទ យើងបានចាប់ផ្តើមឡើងវិញនៅកម្រិតខ្លះ។ ដោយឆ្លើយតបក្នុងការលើកទឹកចិត្តយើងកម្ពុជាយល់ព្រមបន្តឡើងវិញនូវកិច្ចសហប្រតិបត្តិការចុះរុករកទាហានរបស់យើងដែលបានបាត់ខ្លួនកាលពីសម័យសង្គ្រាមហើយយើងយល់ឃើញថា ជំហាននេះពិតជាមានលក្ខណៈលើកទឹកចិត្តណាស់។ នាចុងខែនេះ យើងនឹងមានសកម្មភាព ចុះរបសកកម្មរួមមួយដែលក្នុងនោះយើងនឹងទៅដល់ទីតាំងផ្ទាល់ ហើយធ្វើប្រតិបត្តិការស្វែងរកអ្នកបើកយន្តហោះយើង២នាក់ដែលបានបាត់ខ្លួននិងដែលយើងកំពុងស្វែងរក។ យើងយល់ឃើញថា ការធ្វើបែបនេះពិតជាមានលក្ខណៈលើកទឹកចិត្តខ្លាំងណាស់។

ហើយបន្តពីនេះទៀត យើងនឹងអាចលើកកម្ពស់កម្មវិធីភាពជាដៃគូរវាងប្រទេសដែលយើងកំពុងមាន។ នេះជាកម្មវិធីភាពជាដៃគូនឹងក្រុមយោធា Eisenhower National Guard ដែលតាមរយៈនេះ យើងនឹងបញ្ជូនអ្នកឯកទេសជំនាញផ្សេងៗជាច្រើនមកជួយបង្កើតហាត់យោធិនកម្ពុជាដើម្បីឱ្យយោធាកម្ពុជាចេះជំនាញរក្សាសន្តិភាពហើយយើងយល់ឃើញថា ជំនាញនេះពិតជាសំខាន់ចំពោះបញ្ហាដែលកំពុងកើតមាននៅទីនេះ។ ជាឧទាហរណ៍ យើងដឹងថាកម្ពុជានឹងចូលរួមក្នុងរបសកកម្មថែរក្សាសន្តិភាពជុំវិញពិភពលោក។ ដូច្នេះហើយទើបយើងទន្ទឹងរង់ចាំពេលនេះមកដល់។

ហើយក៏មានដំណោះស្រាយនានាលើសពីនេះផងដែរ។ យើងនឹងរកឱ្យឃើញពីសកម្មភាពមួយចំនួនដែលយើងអាចប្រើក្នុងការពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការយោធា និងយោធានិងលើកកម្ពស់ទំនាក់ទំនងការពារជាតិ។

ប៉ុន្តែដើម្បីសម្រេចឱ្យបានដូចនេះ យើងបាននិយាយយ៉ាងច្បាស់ក្នុងកិច្ចពិភាក្សារបស់យើងកាលពីថ្ងៃអង្គារជាមួយឧត្តមសេនីយ៍ឯក នាង ផាត ថា មានរឿងមួយចំនួនដែលភាគីកម្ពុជាត្រូវធ្វើ ហើយរឿងនោះទាក់ទងទៅនឹងការចាត់វិធានការខាងផ្នែកផ្សះផ្សាជាតិនិងការបើកឱ្យមានសិទ្ធិទូលំទូលាយដល់ក្រុមសង្គមស៊ីវិលនិងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ។ យើងបានពិភាក្សាលម្អិតខ្លះៗផងដែរលើសកម្មភាពទាំងនេះ ហើយយើងសង្ឃឹមថាយើងនឹងអាចសម្រេចបានគោលដៅសហប្រតិបត្តិការឡើងវិញ ប្រសិនបើភាគីកម្ពុជាអាចនាំឱ្យចម្រើនឡើងក្នុងចាត់វិធានការទាំងអស់នេះ។

ផ្នែកជាក់លាក់ខ្លះទាក់ទងនឹងការសម្រេចគោលដៅសហការនេះរួមមានការកែលម្អសមយុទ្ធយោធាពហុភាគីនិងទ្វេភាគី ការចាប់ផ្តើមឡើងវិញការហ្វឹកហ្វឺនផ្លាស់ប្តូររបបទស្សនាវដ្តីដែលយើងបានធ្វើនាពេលកន្លងមក។ ឧទាហរណ៍ ដូចជាលំហាត់ទ័ពជើងទឹកCARAT និងសមយុទ្ធយោធា Angkor Sentinel ជាដើម។ យើងសង្ឃឹមថាមានផ្នែកមួយ

ចំនួនទៀតដែលយើងអាចចាប់ផ្តើមឡើងវិញ ក្នុងការហ្វឹកហ្វឺនផ្លាស់ប្តូរបទពិសោធន៍អន្តរជាតិរបស់យើង ដែល
តាមរយៈនោះយើងក៏អាចបន្តបញ្ជូនយោធិនកម្ពុជាទៅសិក្សាដកស្រង់បទពិសោធន៍និងចំណេះដឹងនៅ
សហរដ្ឋអាមេរិកផងដែរ។

VOA: និយាយពីបញ្ហានយោបាយនៅកម្ពុជា ការអំពាវនាវរបស់លោកចង់ឱ្យមានការដោះលែង និងទម្លាក់បទចោទ
ប្រឆាំងលោក កឹម សុខា បានទទួលការជំទាស់ពីសំណាក់មន្ត្រីកម្ពុជាដោយថាជាការជ្រៀតជ្រែកនយោបាយកម្ពុជា។
តើលោកយល់យ៉ាងណាដែរ?

John H. Felter: នេះជាប្រធានរឿងមួយក្នុងចំណោមប្រធានរឿងដទៃទៀត ដែលយើងបានពិភាក្សាយ៉ាងលម្អិត ក្នុង
បរិបទនៃការលើកកម្ពស់ការផ្សះផ្សាជាតិ។ ខ្ញុំមិនចង់និយាយលម្អិតអំពីនេះពេកទេ។ យ៉ាងណា យើងមានក្តីបារម្ភ
បទចោទប្រឆាំងនឹងលោក [កឹម សុខា] បានត្រូវភ្ជាប់ដោយផ្ទាល់ទាក់ទងនឹងការចូលដៃចូលជើងជាមួយអាមេរិក។
ហើយរឿងហ្នឹងគឺវាមិនពិតនោះទេ ហើយខ្ញុំគិតថា វានឹងជាកាយវិការដ៏ល្អដែលភាគីកម្ពុជាអាចបង្ហាញបានក្នុងការ
ទម្លាក់បទចោទទាំងនោះ។ ខ្ញុំយល់ថា វាមុខនឹងក្លាយទៅជាឧទាហរណ៍ក្នុងប្រធានរឿងដែលអាចជួយយើងកាន់ដៃ
គ្នាបន្តដំណើរទៅមុខដូចដែលខ្ញុំទើបនឹងជម្រាបជូនអស់លោកក្នុងការកែលម្អទំនាក់ទំនងយោធារវាងប្រទេសយើង
ទាំងពីរនិងបង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការយោធានិងយោធា។

VOA: បើសិនជាបទចោទទាំងនោះមិនត្រូវបានទម្លាក់ទេ តើវាអាចប៉ះពាល់ដល់កិច្ចសហប្រតិបត្តិការយោធាទ្វេភាគី
ទៅថ្ងៃអនាគតដែរទេ?

John H. Felter: បាទ! មានសញ្ញាដ៏ខ្លាំងក្លាមួយដែលបញ្ចេញដោយប្រទេសកម្ពុជា ដែលថា ពួកគេបានទទួលយកក្តី
បារម្ភរបស់យើង។ នេះជាឧទាហរណ៍មួយ។ មានប្រធានរឿងជាច្រើនផ្សេងទៀត ដែលយើងសង្ឃឹមថាខាងកម្ពុជា
នឹងធ្វើឱ្យមានវឌ្ឍនភាពទៅមុខ ហើយនោះមុខជានឹងអាចឱ្យយើងចាប់ផ្តើមឡើងវិញ នូវទំនាក់ទំនងយោធារវាង
ប្រទេសយើងទាំងពីរ។

VOA: ដោយសារភាពតានតឹងរវាងរដ្ឋបាលក្រុងភ្នំពេញនិងរដ្ឋាភិបាលក្រុងវ៉ាស៊ីនតោននៅក្នុងរយៈពេលពីរបីឆ្នាំចុង
ក្រោយនេះ តើអ្នកគិតថា វាមានការលំបាកសម្រាប់អាមេរិកក្នុងការធ្វើឱ្យប្រសើរទំនាក់ទំនងយោធាជាមួយកម្ពុជា?

John H. Felter: ខ្ញុំគិតថា យើងមានទស្សនៈវិស័យរួមគ្នាជាមួយកម្ពុជាសម្រាប់តំបន់ឥណ្ឌូប៉ាស៊ីហ្វិកដែលសេរី និង

ចំហា។ ខ្ញុំគិតថា ទស្សនៈវិស័យរបស់យើងគឺមានរួមគ្នាជាមួយកម្ពុជា។ យើងចង់ឱ្យកម្ពុជាជាប្រទេសអធិបតេយ្យ
ឯករាជ្យនិងរឹងមាំ។ ហើយយើងធ្វើដំណើរនៅលើផ្លូវជាមួយពួកគេ។
យ៉ាងណាក្តី ពួកគេប្រហែលជាអាចឱ្យយើងជួយពួកគេដើម្បីរក្សាអធិបតេយ្យភាពរបស់ពួកគេ និងកសាង
សមត្ថភាពយោធា។

នៅក្នុងករណីដែលយើងបានកំពុងពិភាក្សា យើងនឹងជួយពួកគេក្នុងការការពារអធិបតេយ្យភាពរបស់ពួកគេ។
ដូច្នេះនេះជាការលើកទឹកចិត្តមួយ។ យើងមានទស្សនៈវិស័យរួមគ្នាជាមួយកម្ពុជានៅពេលអនាគត ហើយយើង
រៀបចំធ្វើការជាមួយពួកគេ ដើម្បីសម្រេចទស្សនៈវិស័យនេះ។

VOA: ប៉ុន្តែលោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន និងមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបាននិយាយហើយថាអាមេរិកបានលូកដៃចូល
កិច្ចការផ្ទៃក្នុងរបស់កម្ពុជា។ តើលោកយល់ឃើញដូចម្តេចដែរចំពោះការលើកឡើងនេះ?

John H. Felter: យើងគោរពអធិបតេយ្យភាពរបស់កម្ពុជា។ យើងគោរពពួកគេជាប្រទេសអធិបតេយ្យ ដែលពួកគេ
អាចសម្រេចចិត្តប្រកបដោយអធិបតេយ្យ ហើយយើងសង្ឃឹមថា វាបន្តទៅមុខទៀត។ យើងសង្ឃឹមថាគ្មានប្រទេស
ណាមួយអាចលូកដៃចូលអធិបតេយ្យភាពកម្ពុជានិងមានឥទ្ធិពលលើពួកគេ បើយើងនិយាយអំពីការសម្រេចចិត្ត។

VOA: ហេតុអ្វីបានជាសហរដ្ឋអាមេរិកបារម្ភអំពីលទ្ធភាពនៃការដាក់មូលដ្ឋានទ័ពចិននៅកម្ពុជា ក្រោយមានរបាយ
ការណ៍មួយចំនួនបានលើកឡើងអំពីកំពង់ផែមួយដែលត្រូវបានសាងសង់ឡើងដោយក្រុមហ៊ុនចិននៅក្នុងខេត្ត
កោះកុង?

John H. Felter: បាទ! ខ្ញុំគិតថាវាចេញមកពីលិខិតរបស់អនុប្រធានាធិបតី [Mike Pence] ដែលបានផ្ញើទៅកាន់
លោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី [ហ៊ុន សែន] ហើយបានបង្ហាញក្តីបារម្ភក្នុងករណីដែលមានវត្តមានឬមូលដ្ឋានទ័ពបរទេសនៅ
កម្ពុជា។ ហើយឥទ្ធិពលរបស់វានឹងមានលើសន្តិសុខតំបន់និងទំនាក់ទំនងរបស់យើងជាមួយកម្ពុជា។ វាជាការ
លើកទឹកចិត្តមួយដែលលោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី [ហ៊ុន សែន] បានឆ្លើយតបជាមួយការបញ្ជាក់យ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់អំពីការគាំទ្រ
ធម្មនុញ្ញកម្ពុជា ដែលហាមឃាត់វត្តមានយោធាបរទេសឬមូលដ្ឋានទ័ពនៅក្នុងប្រទេស។ យើងយល់ឃើញថានេះជា
ការលើកទឹកចិត្តមួយ។ ប៉ុន្តែអ្វីដែលយើងពិតជាបារម្ភគឺថាយើងមើលអ្វីដែលបានកើតឡើងក្នុងតំបន់។ យើងនិយាយ
ឱ្យចំទៅគឺប្រទេសចិនតែម្តងនៅក្នុងករណីនេះដែលមានការដាក់មូលដ្ឋានទ័ពនៅក្នុងតំបន់។ ឧទាហរណ៍ដូចជា
ប្រទេសជីប៊ូទី (Djibouti) [នៅទ្វីបអាហ្វ្រិក] ដែលមានមូលដ្ឋានយោធាចិនដ៏ធំមួយ។

នៅក្នុងករណីបន្ទាប់ទៀត វាចាប់ផ្តើមក្នុងទ្រង់ទ្រាយតូចជាងនេះ។ ប្រសិនបើអ្នកក្រឡេកមើលតំបន់នៅក្នុងអាស៊ី ខាងត្បូងនិងអាស៊ីអាគ្នេយ៍ដូចជានៅកំពង់ផែ Gwadar នៅក្នុងប្រទេសប៉ាគីស្ថានកំពង់ផែ Hambanthota នៅក្នុង ប្រទេសស្រីលង្កាប្តូរក៏យើងមើលទៅលើករណីបណ្តាកោះនៅមហាសមុទ្រប៉ាស៊ីហ្វិក ដែលចិនបានអភិវឌ្ឍដូចជា ទីតាំងផែ និងវាលយន្តហោះ ដែលវាគ្រាន់តែជាការវិនិយោគមានតម្លៃខាងសេដ្ឋកិច្ចតិចតួច។ បន្ទាប់មកពួកគេបាន ព្យាយាមប្រើប្រាស់ទីតាំងទាំងនេះសម្រាប់អំណាចយោធា។

ដូច្នេះយើងព្រួយបារម្ភថា នេះប្រហែលជាផ្លូវដែលចិនអាចនាំកម្ពុជាទៅកាន់ ដូច្នេះពួកគេអាចនិយាយថា «នេះគឺ គ្រាន់តែជាមូលដ្ឋានរួមគ្នាប្តូរក៏នេះគ្រាន់តែជាវត្តមានម្តងម្កាលប្តូរក៏នេះគ្រាន់ជាតំបន់មួយសម្រាប់កប៉ាល់និង យន្តហោះពាណិជ្ជកម្ម»។

យើងមានការព្រួយបារម្ភទៅលើអ្វីដែលបានកើតឡើងពីមុនមកនៅក្នុងតំបន់ ដែលថាកម្ពុជាអាចនឹងធ្លាក់ក្នុងអន្ទាក់ ដូចគ្នា ដែលប្រទេសទាំងនោះមានវត្តមានយោធារបស់ចិនប្តូរយោធាចិនអាចចូលទៅកាន់ផែនិងព្រលានយន្តហោះ ដែលអាចឱ្យពួកគេប្រើប្រាស់ដើម្បីអំណាចយោធា។ យើងមានការព្រួយបារម្ភខ្លាំង។

VOA៖ តើលោកបានជជែកបញ្ហានេះជាមួយនឹងមន្ត្រីកម្ពុជាដែរទេ?

John H. Felter៖ នេះគឺជាគោលនយោបាយការពារជាតិរបស់យើង អនុលោមតាមក្តីបារម្ភដែលបានសម្តែងដោយ លោកអនុប្រធានាធិបតី Mike Pence តាមរយៈលិខិតរបស់លោក ដែលថាយើងរកឃើញថា វាក្លរឱ្យបារម្ភណាស់ ប្រសិនបើយើងយោធាបរទេសណាមួយអាចមានវត្តមានក្រោមរូបភាពយោធានៅកម្ពុជា ដែលការណ៍នេះអាចនាំ ឱ្យអន្តរាយដល់សន្តិសុខនៅក្នុងតំបន់និងធ្វើអន្តរាយដល់សន្តិសុខជាតិកម្ពុជាដែលនៅបំផុតទៅធ្វើឱ្យអន្តរាយដល់ អធិបតេយ្យភាពរបស់ប្រទេសនេះ។

VOA៖ តើលោកអាចរៀបរាប់បានទេ ថាអ្វីទៅជាបញ្ហាប្រឈមចំពោះមុខសម្រាប់ចំណងទាក់ទងផ្នែកសន្តិសុខខ្មែរ- អាមេរិក?

John H. Felter៖ គួរជាការលើកទឹកចិត្តណាស់ ដោយហេតុថា យើងមានផលប្រយោជន៍រួមគ្នាក្នុងការពូនជ្រុំ ទំនាក់ទំនងយោធានិងពង្រឹងចំណងទាក់ទងទ្វេភាគីរបស់យើង។ យើងមានប្រវត្តិដ៏យូរលង់ បើនិយាយអំពី ទំនាក់ទំនងកងទ័ព។ ជាឧទាហរណ៍ស្រាប់ នៅថ្ងៃនេះយើងបានធ្វើដំណើរទស្សនកិច្ចទៅកាន់មូលដ្ឋានទ័ពសមុទ្រ រាម ទីដែលបានចារឹកសារវត្តមានយូរលង់នៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការផ្តល់ជំនួយដល់កងទ័ពជើងទឹកកម្ពុជា។ យើងក៏បាន

ធ្វើដំណើរទស្សនាទីតាំង និងសមិទ្ធផលនានា ដែលសហរដ្ឋអាមេរិកបានផ្តល់ជូនកម្ពុជា រួមមាន ឃ្នាំងផ្ទុកកប៉ាល់ មន្ទីរពេទ្យ អគារសិក្សាសម្រាប់ការអប់រំភាសាអង់គ្លេសជាដើម។

ប៉ុន្តែសម្រាប់បញ្ហាប្រឈមនោះវិញ ខ្ញុំគិតថាយើងអាចស្វែងរកការបោះជំហានក្នុងមាត់ទៅមុខ ប្រសិនបើភាគី កម្ពុជាអាចចាប់ផ្តើមអនុវត្តគំនិតផ្តួចផ្តើមនានាក្នុងការអនុវត្តសកម្មភាព ដែលខ្ញុំសូមបញ្ជាក់ម្តងទៀត រួមមានការ លើកកម្ពស់ការផ្សះផ្សាជាតិ និងបង្កើនលំហសង្គមស៊ីវិល និងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយឯករាជ្យ។ ខ្ញុំគិតថាយើងអាចបោះ ជំហានទៅតាមផ្លូវហ្នឹងបាន ដែលខ្ញុំយល់ថាវាមានមូលដ្ឋាននៅទីនោះរួចទៅហើយ។ ខ្ញុំគិតថា នោះហើយជា ផលប្រយោជន៍រួមរបស់យើងក្នុងបោះដំណើរទៅតាមវិធីបែបនេះ និងកសាងទំនាក់ទំនងយោធារបស់ប្រទេសយើង ទាំងពីរ។ ម៉្លោះហើយយើងសម្លឹងរំពឹងទុករកការបង្កើតនូវស្ថានភាពណ៍ប្រសើរឡើង។

VOA: អ្វីទៅជាតួនាទីរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធសន្តិសុខនៅក្នុងតំបន់នេះ?

John H. Felter: យើងមានសៀវភៅយុទ្ធសាស្ត្រការពារជាតិ ឥឡូវនេះ ដែលបានចោលការសម្លឹងមើល មកកាន់ តំបន់ឥណ្ឌូប៉ាស៊ីហ្វិក ដែលលាតសន្ធឹងពីមហាសមុទ្រឥណ្ឌាដល់មហាសមុទ្រប៉ាស៊ីហ្វិក ក្នុងនោះបណ្តាប្រទេស អាស៊ាន រួមទាំងកម្ពុជាផង ស្ថិតនៅចំកណ្តាលនៃតំបន់ប៉ាស៊ីហ្វិក។ នោះហើយដែលគេហៅថា មជ្ឈឹមភាពអាស៊ាន។

ប៉ុន្តែសម្រាប់សហរដ្ឋអាមេរិកវិញ តាមរយៈសៀវភៅ យុទ្ធសាស្ត្រការពារជាតិ ធាតុផ្សំចម្បងមួយរបស់វានោះ គឺ ពង្រឹងសម្ព័ន្ធភាព កសាងភាពជាដៃគូ និងជួយបណ្តាប្រទេសនានានៅក្នុងតំបន់ កសាងសមត្ថភាពយោធា ដែល ពួកគេអាចការពារអធិបតេយ្យភាពរបស់ខ្លួន។ យុទ្ធសាស្ត្ររបស់យើងនោះគឺដើម្បីជួយបណ្តាប្រទេសនានាការពារ អធិបតេយ្យភាពរបស់ពួកគេ។

នេះហើយជាកិច្ចការងាររបស់សហរដ្ឋអាមេរិក។ យើងចង់ធ្វើការជាមួយនឹងដៃគូនិងសម្ព័ន្ធមិត្តនានា ដើម្បីជួយ ពួកគេការពារអធិបតេយ្យភាពដោយខ្លួនឯង ហើយធ្វើឱ្យប្រាកដថា គ្មានប្រទេសណាមួយអាចមានឥទ្ធិពល គ្រប់គ្រងតំបន់ទាំងមូល ឬគ្មានប្រទេសណាមួយអាចបង្កអន្តរាយដល់ប្រទេសដទៃទៀតក្នុងតំបន់ មិនថាប្រទេស នោះជំបូកទេត្រូវតែទទួលការការពារពីសំណាក់ច្បាប់អន្តរជាតិ ហើយថាគ្មានប្រទេសណាមួយអាចបំផ្លាញអធិប តេយ្យ ភាពប្រទេសដទៃក្នុងតំបន់បានឡើយ។

VOA: ជាមួយការដាក់ពង្រាយកងយោធារបស់ចិននៅលើបណ្តាភោះសិប្បនិម្មិតដែលចិនបានកាន់កាប់នៅសមុទ្រចិន

ខាងត្បូងទីដែលសហរដ្ឋអាមេរិកនិងសម្ព័ន្ធមិត្តបន្តប្រតិបត្តិការសេរីភាពនាវាចរណ៍ តើលោកអ្នករំពឹងថាអាចនឹងមានការប៉ះទង្គិចអ្វីខ្លះនៅក្នុងសមុទ្រចិនខាងត្បូងនាពេលអនាគត?

John H. Felter: យើងច្បាស់ណាស់មិនសូវស្វែងរកការប្រឈមមុខគ្នាណាមួយនោះទេ។ ដូចជាប្រទេសផ្សេងៗទៀតដែរ សហរដ្ឋអាមេរិក ស្វែងរកនិងចង់បានទំនាក់ទំនងបែបស្ថាបនាមួយជាមួយប្រទេសចិន។ យើងនឹងសហការនៅចំណុចណាដែលយើងមានទទួលបានផលប្រយោជន៍ដូចគ្នា។

ប៉ុន្តែយើងនឹងប្រកួតប្រជែងនៅចំណុចណាដែលផលប្រយោជន៍របស់យើងខ្លាំងគ្នា។ ផលប្រយោជន៍របស់យើងលើសមុទ្រចិនខាងត្បូងពិតជាមិនត្រូវគ្នា។ ដូចដែលយើងបានដឹងស្រាប់ហើយប្រទេសចិន ទាមទារកាន់កាន់យោធានៅសមុទ្រចិនខាងត្បូង។ វាបានធ្វើការទាមទារមិនមានមូលដ្ឋានក្នុងច្បាប់អន្តរជាតិទេ។ ចិនព្យាយាមពង្រឹងការទាមទារមិនស្របច្បាប់មួយ។ ដូច្នេះសហរដ្ឋអាមេរិកនឹងបន្តធ្វើការហោះហើរ ធ្វើនាវាចរណ៍ និងប្រតិបត្តិការនៅទីណាដែលច្បាប់អន្តរជាតិអនុញ្ញាត។

ហើយសំខាន់ជាងនេះទៀត អ្នកអាចរំពឹងពីឧបទ្វីបហេតុមួយដែលចិនស្ទើរតែប៉ះទង្គិចគ្នាជាមួយនាវា USS Decatur នៅសមុទ្រចិនខាងត្បូងប្រហែលជាពីរបីខែមុន។ ការណ៍នោះបានបង្កឱ្យយើងមានការព្រួយបារម្ភ។ នោះជាឥរិយាបថមិនប្រុងប្រយ័ត្នមួយ។ ការធ្វើយតបរបស់យើងគឺយើងនឹងបន្តប្រតិបត្តិការនាវាចរណ៍ដោយសេរី។ យើងនឹងបន្តធ្វើនាវាចរណ៍និងប្រតិបត្តិទីណាក៏ដោយឱ្យតែច្បាប់អន្តរជាតិអនុញ្ញាត។ អ្វីដែលយើងមិនអាចធ្វើបានគឺបារម្ភពីឥរិយាបថមិនប្រុងប្រយ័ត្នប្រយែងនិងខុសច្បាប់នេះ។ អ៊ីចឹងយើងនឹងបន្តធ្វើដូច្នេះ។ យើងលើកទឹកចិត្តឱ្យគ្រប់បណ្តាប្រជាជាតិទាំងអស់ប្រើសិទ្ធិរបស់ខ្លួនដូចមានចែងច្បាប់អន្តរជាតិ។

VOA: អ្នកខ្លះនិយាយថា សហរដ្ឋអាមេរិកមិនមែនជារដ្ឋភាគីក្នុងសមុទ្រចិនខាងត្បូង ហើយមិនគួរចូលមកពាក់ព័ន្ធនឹងជម្លោះផ្លូវទឹកនេះទេ។ តើលោកគិតយ៉ាងណាដែរ?

John H. Felter: ប្រទេសទាំងអស់មានផលប្រយោជន៍នៅពេលដែលតំបន់នេះមានមិនមែនជាកម្មសិទ្ធិអ្នកណា ហើយមានលក្ខណៈបើកចំហ។ សហរដ្ឋអាមេរិកស្ថិតក្នុងឋានៈមួយ ដើម្បីអនុវត្តសិទ្ធិនានាដែលមានចែងក្នុងច្បាប់អន្តរជាតិ។ យើងសូមអំពាវនាវឱ្យប្រទេសផ្សេងទៀតចូលរួមអនុវត្តសិទ្ធិដូចគ្នា។ វាជាផ្នែកមួយក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រស្តុកស្តុកប៉ាស៊ីហ្វិករបស់យើង។ យើងនឹងបន្តអនុវត្តសិទ្ធិទាំងនោះ ដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់អន្តរជាតិហើយសូមលើកទឹកចិត្តដល់ប្រទេសផ្សេងទៀតឱ្យធ្វើដូចគ្នាដែរ។

VOA៖ ក្នុងការស្ទង់មតិថ្មីៗនេះដែលធ្វើឡើងដោយ វិទ្យាស្ថាន ISEAS-Yusof Ishak របស់ប្រទេសសិង្ហបុរី ដែលមាន បញ្ជីរដ្ឋ អ្នកអង្កេត និងបុគ្គលពាក់ព័ន្ធរបស់តំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ប្រមាណមួយពាន់នាក់ បង្ហាញថា ៦១,៣ភាគរយ គិតថា យុទ្ធសាស្ត្រឥណ្ឌូប៉ាស៊ីហ្វិកជា «គំនិតមិនច្បាស់លាស់មួយ» តើលោកមានអ្វីចង់បកស្រាយ?

John H. Felter៖ វាគឺជាទស្សនទានថ្មីមួយ។ វាកើតចេញពីសៀវភៅយុទ្ធសាស្ត្រការពារជាតិរបស់យើងមកពីរដ្ឋបាល បច្ចុប្បន្នរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក។ ដូច្នេះយើងត្រូវតែបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់។ យើងបានធ្វើរឿងមួយចំនួន ដើម្បី ព្យាយាមពន្យល់ឱ្យច្បាស់។ វាពិតជាងាយស្រួលយល់ណាស់។ យុទ្ធសាស្ត្រឥណ្ឌូប៉ាស៊ីហ្វិកគឺជាយុទ្ធសាស្ត្រមួយ ដែលព្យាយាមធានាថាយើងស្ថិតក្នុងភាពចំហ និងមិនស្ថិតក្រោមការកាន់កាប់របស់អ្នកណាហើយប្រទេសទាំងអស់ ត្រូវបានការពារដោយច្បាប់អន្តរជាតិ ហើយគ្មានប្រទេសណាមួយអាចត្រួតត្រាតំបន់នេះបាន។ ៦១ភាគរយនិយាយ ថា វាមិនច្បាស់លាស់។ យើងត្រូវតែពន្យល់បន្ថែម។ វាពិតជាងាយស្រួលណាស់។ យើងសង្ឃឹមថាយើងអាចធ្វើការ បញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់ដល់ប្រទេសនានាក្នុងតំបន់។ យើងគិតថាចក្ខុវិស័យដែលយើងមានសម្រាប់តំបន់នេះគឺដូចគ្នា។ អ្នក អាចមើលលើយុទ្ធសាស្ត្រឥណ្ឌូប៉ាស៊ីហ្វិកទាំងអស់បាន វាអាចចុះបញ្ជីពីយុទ្ធសាស្ត្រនៃប្រទេសជប៉ុន ឥណ្ឌូណេស៊ី ហើយនិងប្រទេសមួយចំនួនទៀត ដែលមានចក្ខុវិស័យមួយសម្រាប់តំបន់ឥណ្ឌូប៉ាស៊ីហ្វិកមួយដែលសេរីនិងបើកចំហ ក្នុងការដែលប្រទេសទាំងអស់ត្រូវបានការពារដោយច្បាប់អន្តរជាតិ។

VOA៖ ដោយសារមានភាពស្រពេចស្រពិលមួយចំនួនជុំវិញការបិទផ្នែកខ្លះរបស់រដ្ឋាភិបាលសហព័ន្ធនៃរដ្ឋាភិបាលក្រុង វ៉ាស៊ីនតោននិងការផ្លាស់ប្តូរថ្នាក់ដឹកនាំនាពេលថ្មីៗនេះ ក្នុងមន្ទីរពេទ្យកោណជាមួយការលាវៃដរបស់អតីតរដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងការពារប្រទេសអាមេរិកលោក James Mattis តើលោកគិតថាវាអាចនឹងបង្កឱ្យមានការលំបាកក្នុងការអនុវត្ត យុទ្ធសាស្ត្រឥណ្ឌូប៉ាស៊ីហ្វិកឬទេ?

John H. Felter៖ ទេ! ចំណាប់អារម្មណ៍របស់យើងគឺនឹងបន្តរយៈពេលយូរនៅក្នុងតំបន់ឥណ្ឌូប៉ាស៊ីហ្វិក។ បុគ្គលនានា និងរដ្ឋាភិបាលនឹងមានអ្នកចូលនិងអ្នកដែលត្រូវចាកចេញ។ ខ្ញុំបានធ្វើការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយលោក Mattis ហើយ លោកបាននាំខ្ញុំមកចូលធ្វើការនៅមន្ទីរពេទ្យកោណ ដូច្នេះខ្ញុំនឹករឭក ប៉ុន្តែជាមួយនឹងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារប្រទេស ស្តីទី Shanahan ដែលសិក្សារៀនសូត្រការងារក្រោមឱវាទលោក Mattis អស់រយៈពេលមួយឆ្នាំកន្លះ វានឹងមិនមានអ្វី ផ្លាស់ប្តូរទេ។ ម្តងទៀត អាមេរិកនឹងបន្តក្នុងរយៈពេលយូរ។ យើងនឹងបន្តរក្សាតំបន់នេះឱ្យសេរីនិងបើកចំហ ដោយធ្វើ ការជាមួយដៃគូនានារបស់យើង។